

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

ПРОГРАМА І РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПІДПРИЄМНИЦЬКЕ ПРАВО»

(для студентів 4 курсу денної форми навчання
напряму підготовки 6.140101 – «Готельна і ресторанна справа»)

Програма і робоча програма навчальної дисципліни «Підприємницьке право» (для студентів 4 курсу денної форми навчання напряму підготовки 6.140101 – «Готельна і ресторанна справа») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: Н. В. Івасішина. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 24 с.

Укладач: Н. В. Івасішина

Рецензент: канд. юрид. наук, доцент О. В. Харитонов

Рекомендовано кафедрою правового забезпечення господарської діяльності, протокол № 5 від 26 .01. 2012 року

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
1.1. Мета, предмет і місце дисципліни.....	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	5
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	6
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	6
1.5. Анотація програми навчальної дисципліни.....	7
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
2.1. Кваліфікаційні вимоги до студентів.....	8
2.2. Тематичний план навчальної дисципліни.....	9
2.3. Зміст навчальної дисципліни за змістовими модулями та темами.....	10
2.4. План лекційного курсу.....	12
2.5. Плани семінарських (практичних) занять.....	13
2.6. Індивідуальне навчальне завдання.....	17
2.7. Самостійна навчальна робота студентів.....	17
2.8. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	22

ВСТУП

Перехід України до нових методів господарювання та прояв ініціативи на заняття підприємництвом (ст. 42 Конституції України) заклали загальні засади здійснення підприємницької діяльності, що покликали необхідність їх правового забезпечення. Особливості таким відносинам було надано з прийняттям у 2004 році Господарського кодексу України, за яким встановлюються загальні підвалини правового регулювання господарської та її різновиду підприємницької діяльності.

Розпочинаючи вивчення даного курсу, необхідно мати на увазі, що предмет «Підприємницьке право» тісно пов'язаний з іншими юридичними дисциплінами: цивільне право, фінансове право, міжнародне право, митне право, трудове право.

Вивчення дисципліни «Підприємницьке право» у вищих навчальних закладах має важливе значення в загальній системі підготовки майбутніх спеціалістів. Цей предмет розвиває загальну правову культуру, дає глибокі знання прикладного характеру, які стануть у нагоді кожному фахівцю.

Програма навчальної дисципліни складена на основі:

- СВО ХНАМГ: ОКХ бакалавра галузі знань 1401–«Сфера обслуговування» спеціальності 6.050402 - „Готельно-ресторанна справа” 2008 р.;
- СВО ХНАМГ: ОПП підготовки бакалавра галузі знань 1401–«Сфера обслуговування» спеціальності 6.050402-„Готельно-ресторанна справа”2008 р.;
- СВО ХНАМГ: Навчальні плани підготовки бакалавра галузі знань 1401–«Сфера обслуговування» спеціальності 6.050402 - „Готельно-ресторанна справа” 2008 р.

Програма ухвалена на засіданні кафедри правового забезпечення господарської діяльності ХНАМГ (протокол № 5 від 26.01.2012 р.).

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальну дисципліну «Підприємницьке право» віднесено до групи нормативних дисциплін напряму підготовки бакалавра спеціальності 6.050402 – «Готельно-ресторанна справа» денної форми навчання. Програму навчальної дисципліни розроблено у відповідності до вимог галузевого стандарту вищої освіти на базі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра. Враховано рекомендації положень Болонської декларації щодо кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

Мета вивчення: формування у майбутніх бакалаврів сукупності знань із правового регулювання майнових та управлінських відносин між суб'єктами господарювання сфери комерційної діяльності.

Завдання вивчення: вивчення студентами основних принципів та інститутів підприємницького права та найважливіших категорій та конструкцій підприємницького законодавства, основних тенденцій його розвитку і застосування.

Предмет вивчення у дисципліні: сукупність правових, товарно-грошових (майнових) та управлінських відносин між суб'єктами господарювання, що виникають у сфері комерційної діяльності.

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни	Дисципліни, вивчення яких спирається на дану дисципліну
Правознавство	Бізнес-планування Зовнішньоекономічна діяльність

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль 1 **ПІДПРИЄМНИЦЬКЕ ПРАВО**

3 / 108

Змістові модулі (ЗМ):

ЗМ 1.1. Загальна частина

1. Поняття, структура та джерела підприємницького права. Поняття та види підприємницької діяльності.
2. Суб'єкти підприємницької діяльності.
3. Організація підприємницької діяльності.
4. Припинення підприємницької діяльності.
5. Правовий режим майна суб'єктів підприємницької діяльності.

ЗМ 1.2.Особлива частина

1. Договірне право.
2. Право інтелектуальної власності у підприємницькій діяльності.
3. Антимонопольне регулювання підприємницької діяльності. Захист від недобросовісної конкуренції.
4. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів підприємницької діяльності.
5. Захист прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності (виробнича, соціально- виробнича, соціально-побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна, інші)
Репродуктивний рівень: Застосовувати знання у сфері виробничої або соціальної діяльності	Виробнича, Соціально-виробнича	Організаційна, управлінська
Алгоритмічний рівень: Здійснювати законодавче забезпечення планування, проводити аналіз документів галузі і конкретного підприємства щодо їх відповідності положенням норм права.	Виробнича, Соціально-виробнича	Організаційна, управлінська
Евристичний рівень: Враховувати правові засади при здійсненні діяльності у сфері туризму, приймати оптимальні економіко-правові рішення.	Виробнича, Соціально-виробнича	Організаційна, управлінська

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Цивільний кодекс України// Відомості Верховної Ради України. - 2003.- №№40-44, Ст. 356.
2. Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради. - 2003.- № 18, 19-20, 21-22.-С. 144.
3. Закон України «Про ліцензування деяких видів господарської діяльності» від 01.06.2000 р. зі змінами та доповненнями.
4. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» від 15.05.2003р.

5. Господарське право: Курс лекцій/ За заг. ред. О.М. Вінник. – К.: Атіка. – 624с.

6. Господарське право: Підручник/ За заг. ред. В.С. Щербіни. – К.: Юніком Інтер, 2005. – 592с.

7. Пігач Я.М., Труфанова Л.М.: Господарське законодавство: Навчальний посібник. – К., Центр навчальної літератури, 2005. – 624с.

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни ПІДПРИЄМНИЦЬКЕ ПРАВО

Мета вивчення: формування у майбутніх бакалаврів сукупності знань із правового регулювання майнових та управлінських відносин між суб'єктами господарювання сфери комерційної діяльності.

Предмет дисципліни: сукупність правових, товарно-грошових (майнових) та управлінських відносин між суб'єктами господарювання, що виникають у сфері комерційної діяльності.

Змістові модулі: Загальна частина. Особлива частина.

ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЕ ПРАВО

Цель изучения: формирование у будущих бакалавров навыков овладения совокупностью знаний из правового регулирования отношений в сфере туризма. Знания и умение анализировать нормативно-правовые акты, которые регламентируют предоставление гостиничных ресторанных и санаторно-курортных услуг.

Предмет дисциплин: совокупность правовых, товарно-денежных (имущественных) и управленческих отношений между субъектами хозяйствования, которые возникают в сфере коммерческой деятельности.

Модули содержания: Общая часть. Особенная часть.

LEGAL REGULATION OF TOURIST ACTIVITY

The studying purpose: the formation of the future bachelors skills of mastering the total of knowledge of the legal regulation of relations in the sphere of tourism. The knowledge and skill to analyze normative-legal acts, which regulate granting of hotel restaurant and spa services.

Subject of disciplines: the set of legal, of commodity-money (property) and managerial relations between economic entities, which arise in the sphere of commercial activity.

Maintenance modules: General part. Special part.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Структура робочої програми навчальної дисципліни

«Підприємницьке право» наведена в таблиці:

Характеристика дисципліни: підготовка бакалаврів	Напрямок, спеціальність, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних до ECTS -3 у тому числі: модулів-1; змстових модулів -2; самостійна робота – 69 годин.	Галузь знань: 1401 “Сфера обслуговування”; спеціальність: 6.050402 - „Готельно-ресторанна справа” Освітньо- кваліфікаційний рівень: бакалавр	Нормативна Рік підготовки: 4. Семестр: 7.
Кількість годин: усього -108 годин; за змістовими модулями: ЗМ 1.1. – 54 годин; ЗМ 1.2. – 54 годин.		Лекції: кількість годин -13. Практичні заняття: кількість годин – 26. Самостійна робота: кількість годин - 69. Вид контролю: іспит

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних (лекційних та практичних) занять. Особливе значення в процесі вивчення і закріплення знань відіграє самостійна робота студентів.

Зазначені види занять розроблені у відповідності до положень Болонської декларації.

2.1. Кваліфікаційні вимоги до студентів

«Підприємницьке право» є нормативною навчальною дисципліною.

Необхідна навчальна база перед початком вивчення дисципліни:

Вивченню дисципліни передують дисципліни «Правознавство» яка сприяє формуванню правової культури та вмінню користуватися нормативно-правовими актами.

В результаті вивчення дисципліни студенту необхідно

- знати:

* нормативно-правові акти, що регулюють відносини в сфері підприємницької діяльності;

- * види та порядок укладення та підстави розірвання договорів;
- * порядок державної реєстрації юридичних та фізичних осіб - підприємців;
- * ліцензування господарської діяльності;
- * патентування видів підприємницької діяльності;
- * відповідальність за порушення в сфері підприємницької діяльності;
- * правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності;

- вмiти:

- * приймати обґрунтовані рішення у сфері управління, організації підприємницької діяльності;
- * застосовувати набуті теоретичні знання у вирішенні практичних питань та конкретних професійних ситуацій.

Розподіл обсягу навчальної роботи студента денної форми навчання

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)– «Готельно-ресторанна справа»	Всього, кредит / годин	Семестр(и)	Години								Екзамен (семестр)	Залік (семестр)
			Аудиторні	У тому числі			Самостійна робота	У тому числі				
				Лекції	Практик, семінари	Лабораторні		Контр. роб.	КП/КР	РГР		
6.050402 ГОТ	3/108	7	39	13	26	-	69		-	-	7	-

2.2. Тематичний план навчальної дисципліни

При вивченні дисципліни «Підприємницьке право» студент має ознайомитись з програмою дисципліни, з її структурою, змістом і змістом кожного змістового модуля, формами і методами навчання, з усіма видами і методами контролю знань, методикою їх оцінювання.

Тематичний план Навчальної дисципліни складається з одного модуля, який логічно пов'язує два змістових модуля, кожен з яких у свою чергу, об'єднує в собі відносно окремий самостійний блок дисципліни, що логічно пов'язує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом і взаємозв'язками.

Навчальний процес здійснюється в таких формах: лекційні, практичні заняття, індивідуальна науково-дослідна робота в формі виконання контрольної роботи, самостійна робота студентів, контрольні заходи.

2.3. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами

Назва теми	Перелік питань
1	2
Модуль 1. Підприємницьке право	
<i>3.М.1.1. Загальна частина</i>	
Тема 1. Поняття, структура та джерела підприємницького права. Поняття та види підприємницької діяльності.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет підприємницького права, його основні категорії та інститути. 2. Правові відносини, що регулюються підприємницьким правом. 3. Методологічні основи правового регулювання підприємницької діяльності. 4. Система підприємницького права. 5. Джерела підприємницького права. 6. Поняття підприємницької діяльності, її ознаки та принципи.
Тема 2. Суб'єкти підприємницької діяльності.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Суб'єкти підприємницької діяльності без створення юридичної особи (громадяни-підприємці). 2. Суб'єкти підприємницької діяльності – юридичні особи. 3. Підприємства, їх поняття та види. 4. Об'єднання підприємств. 5. Господарські товариства: поняття та види.
Тема 3. Організація підприємницької діяльності.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Державна реєстрація юридичних осіб. 2. Державна реєстрація фізичних осіб-підприємців. 3. Підстави та порядок перереєстрації суб'єктів підприємницької діяльності. 4. Ліцензування господарської діяльності. 5. Патентування підприємницької діяльності.
Тема 4. Припинення підприємницької діяльності.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підстави та наслідки скасування державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності. 2. Реорганізація юридичної особи. Форми реорганізації. 3. Ліквідація юридичної особи, порядок її здійснення. 4. Банкрутство: поняття, суб'єкти. Проведення у справах про банкрутство.

1	2
Тема 5. Правовий режим майна суб'єктів підприємницької діяльності.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Майно як об'єкт підприємницької діяльності. 2. Правовий режим речей. 3. Правовий режим грошей. 4. Правовий режим цінних паперів.
ЗМ 1.2. Особлива частина	
Тема 6. Договірне право.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття договору у підприємницькій діяльності. 2. Укладання, зміна і розірвання договорів. 3. Підстави та наслідки визнання договорів недійсними і неукладеними. 4. Виконання договірних зобов'язань. 5. Особливості укладення деяких видів договорів.
Тема 7. Право інтелектуальної власності у підприємницькій діяльності.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Авторське та суміжні права. 2. Право промислової власності. 3. Правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.
Тема 8. Антимонопольне регулювання підприємницької діяльності. Захист від недобросовісної конкуренції.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Правові засади розвитку конкуренції і демонополізації у сфері підприємництва. 2. Відповідальність за порушення антимонопольного законодавства. 3. Поняття недобросовісної конкуренції, її прояви на ринку. 4. Відповідальність за недобросовісну конкуренцію.
Тема 9. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів підприємницької діяльності.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні положення про зовнішньоекономічну діяльність у сфері підприємництва. 2. Зовнішньоекономічний договір (контракт). 3. Валютне регулювання і валютний контроль. 4. Особливості вирішення зовнішньоекономічних спорів. <p>Міжнародний комерційний арбітраж.</p>
Тема 10. Захист прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Способи і механізми захисту прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності. 2. Підвідомчість господарських спорів і компетенція господарських судів щодо їхнього вирішення.

**Розподіл часу за модулями і змістовими модулями
та форми навчальної роботи студента заочної форми навчання**

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., пр.	Лаб.	СРС
Модуль 1	3/108	13	26	-	69
ЗМ 1.1. Загальна частина	1/54	6	13	-	35
ЗМ 1.2. Особлива частина	1/54	7	13	-	34

2.4. План лекційного курсу

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)
	6.050402 ГОТ
ЗМ 1.1. Загальна частина	6
1. Поняття, структура та джерела підприємницького права. Поняття та види підприємницької діяльності.	1
2. Суб'єкти підприємницької діяльності.	-1
3. Організація підприємницької діяльності.	-1
4. Припинення підприємницької діяльності.	-1
5. Правовий режим майна суб'єктів підприємницької діяльності.	-2
ЗМ 1.2. Особлива частина	7
1. Договірне право.	2
2. Право інтелектуальної власності у підприємницькій діяльності.	-1
3. Антимонопольне регулювання підприємницької діяльності. Захист від недобросовісної конкуренції.	-1
4. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів підприємницької діяльності.	-1
5. Захист прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності.	-2
РАЗОМ	13

2.5. Плани практичних (семінарських) занять

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)
	6.050402 ГОТ
ЗМ 1.1. Загальна частина	13
1. Поняття, структура та джерела підприємницького права. Поняття та види підприємницької діяльності.	-2
2. Суб'єкти підприємницької діяльності.	3
3. Організація підприємницької діяльності.	4
4. Припинення підприємницької діяльності.	2
5. Правовий режим майна суб'єктів підприємницької діяльності.	-2
ЗМ 1.2. Особлива частина	13
1. Договірне право.	-2
2. Право інтелектуальної власності у підприємницькій діяльності.	2
3. Антимонопольне регулювання підприємницької діяльності. Захист від недобросовісної конкуренції.	3
4. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів підприємницької діяльності.	4
5. Захист прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності.	2
РАЗОМ	13

Тема 1. Поняття, структура та джерела підприємницького права.

Поняття та види підприємницької діяльності.

Запитання для розгляду на практичному (семінарському) занятті:

1. Види підприємницької діяльності та підстави для їх поділу.
2. Дрібне, мале, середнє та велике підприємництво.
3. Торговельне, інвестиційне підприємництво.
4. Зовнішньоекономічна діяльність.
5. Інші види підприємницької діяльності.

Тема 2. Суб'єкти підприємницької діяльності.

Запитання для розгляду на практичному (семінарському) занятті:

1. Поняття та види суб'єктів господарювання.
2. Права та обов'язки суб'єктів господарювання.

3. Гарантії прав суб'єктів господарювання.
4. Фізичні особи-підприємці як суб'єкти господарювання.
5. Обмеження фізичних осіб у праві на заняття підприємницькою діяльністю.
6. Юридичні особи як суб'єкти господарювання.
7. Правоздатність юридичних осіб.
8. Дієздатність юридичних осіб.
9. Організаційно-правові форми суб'єктів господарювання.
10. Поняття ознаки та види господарських товариств.
11. Правове становище виробничих кооперативів.
12. Правове становище підприємств та їх об'єднань.

Тема 3. Організація підприємницької діяльності.

Запитання для розгляду на практичному (семінарському) занятті:

1. Створення суб'єктів господарювання.
2. Порядки та стадії створення юридичних осіб.
3. Поняття та порядок проведення державної реєстрації суб'єктів господарювання.
4. Документи, що подаються для проведення реєстраційних дій.
5. Відмова в проведенні державної реєстрації.
6. Свідоцтво про державну реєстрацію та його зміст.
7. Заміна свідоцтва про державну реєстрацію.
8. Порядок резервування найменування юридичної особи.
9. Дії, що пов'язуються з державною реєстрацією суб'єкту господарювання, їх види та юридичне значення.
10. Отримання дозволу на виготовлення печатки та штампу.
11. Відкриття рахунку в установі банку.
12. Поняття та ознаки ліцензування.
13. Поняття та правове значення ліцензійних умов.
14. Поняття ліцензії, її зміст та порядок отримання.
15. Порядок користування ліцензією.

16. Переоформлення ліцензії. Видача дублікату ліцензії.
17. Порядок анулювання ліцензії, його види та підстави.
18. Загальна характеристика патентування підприємницької діяльності.
19. Поняття та зміст торгового патенту.
20. Види патентів на заняття певними видами підприємницької діяльності.
21. Патентування торговельної діяльності та діяльності з надання побутових послуг.
22. Патентування діяльності з обміну готівкової валюти.
23. Відповідальність за порушення законодавства про патентування підприємницької діяльності.
24. Поняття та юридичне значення стандартизації та сертифікації господарської діяльності.
25. Об'єкти та суб'єкти стандартизації. Види державних стандартів в Україні.
26. Поняття і види сертифікатів. Порядок отримання сертифікату.

Тема 4. Припинення підприємницької діяльності.

Запитання для розгляду на практичному (семінарському) занятті:

1. Поняття та підстави припинення діяльності суб'єктів господарювання.
2. Способи і форми припинення господарської діяльності.
3. Поняття та види ліквідації.
4. Поняття банкрутства та його правове значення.
5. Проведення у справах про банкрутство.
6. Санація боржника.
7. Поняття мирової угоди, порядок її укладення, зміст та наслідки невиконання.
8. Ліквідаційна процедура, порядок призначення ліквідатора та створення ліквідаційної комісії. Черговість задоволення претензій кредиторів.

Тема 5. Правовий режим майна суб'єктів підприємницької діяльності.

Запитання для розгляду на практичному (семінарському) занятті:

1. Поняття та види майна.

2. Джерела формування та склад майна господарської організації/підприємства.
3. Облік майна та звітність щодо використання при здійсненні господарської діяльності.
4. Право власності – основне речове право у сфері господарювання: поняття та зміст.
5. Похідні від права власності правові титули майна суб'єктів господарювання.

Тема 6. Договірне право.

Запитання для розгляду на практичному (семінарському) занятті:

1. Поняття та підстави виникнення господарських зобов'язань.
2. Види господарських зобов'язань.
3. Поняття та ознаки господарського договору. Види господарських договорів, їх характеристика.
4. Особливості господарських договорів про передачу майна у власність та користування.
5. Особливості господарських договорів про виконання робіт.
6. Особливості господарських договорів про надання послуг.

Тема 7. Право інтелектуальної власності у підприємницькій діяльності.

Запитання для розгляду на практичному (семінарському) занятті:

1. Авторське та суміжні права.
2. Право промислової власності.
3. Правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

Тема 8. Антимонопольне регулювання підприємницької діяльності. Захист від недобросовісної конкуренції.

Запитання для розгляду на практичному (семінарському) занятті:

1. Правові засади розвитку конкуренції і демонополізації у сфері підприємництва.

2. Відповідальність за порушення антимонопольного законодавства.
3. Поняття недобросовісної конкуренції, її прояви на ринку.
4. Відповідальність за недобросовісну конкуренцію.

Тема 9. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів підприємницької діяльності.

Запитання для розгляду на практичному (семінарському) занятті:

1. Загальні положення про зовнішньоекономічну діяльність у сфері підприємництва.
2. Зовнішньоекономічний договір (контракт).

Тема 10. Захист прав і законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності.

Запитання для розгляду на практичному (семінарському) занятті:

1. Способи і механізми захисту прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності.
2. Підвідомчість господарських спорів і компетенція господарських судів щодо їхнього вирішення.

2.6. Індивідуальні завдання:

Індивідуальне завдання не передбачено.

2.7. Самостійна навчальна робота студента

Самостійна робота розрахована на доповнення тих знань, які були отримані на лекції, роботу зі спеціальною літературою, орієнтування студентів на детальне вивчення тих положень законодавства України, які вони будуть використовувати у практичній діяльності.

До форм самостійної навчальної роботи студентів занять з дисципліни «Підприємницьке право» можна віднести:

Підготовка до практичних занять;

Підготовка до поточного і підсумкового контролю;

Перевірка кожного студента якості індивідуальних знань за запитаннями для самостійної роботи.

Перелік питань для самостійної роботи наведений у таблиці 8.

Таблиця 8

Форми самостійної роботи (за змістовими модулями)	Години	Форма звіту
ЗМ 1.1. Загальна частина	35	
1.Огляд основної та додаткової літератури	10	Конспект
2.Підготовка пакету документів для державної реєстрації юридичної особи	10	Пакет документів
3.Написання контрольної роботи	5	Відповіді у зошиті для контрольних робіт
4.Підготовка до тестування	10	Конспект
ЗМ 1.2. Особлива частина	34	
1.Огляд основної та додаткової літератури	10	Конспект
2. Підготовка пакету документів для державної реєстрації фізичної особи	10	Пакет документів
3.Підготовка рефератів	4	Відповіді у зошиті для контрольних робіт
4.Підготовка до поточного тестування	10	Конспект
РАЗОМ	69	

Контрольні запитання для самоперевірки:

1. Поняття підприємницького права як галузі права, науки та навчального курсу.
2. Предмет підприємницького права.
3. Суб'єкти права загальнодержавної і комунальної власності.
4. Основні повноваження органів управління загальнодержавною власністю.
5. Суб'єкти господарювання: поняття, ознаки та класифікація.
6. Господарські організації - суб'єкти господарювання.
7. Фізичні особи суб'єкти господарювання.
8. Правове регулювання реєстрації суб'єктів господарювання. Реєстрація юридичних та фізичних осіб: загальна характеристика.
9. Види реєстраційних дій та їх правове значення.
10. Державна реєстрація припинення юридичної особи та припинення підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця.
11. Поняття та види господарських товариств.
12. Акціонерне товариство: установчі документи, порядок управління та відповідальність учасників.

13. Товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: установчі документи, порядок управління та відповідальність учасників.
14. Повне та командитне товариства: установчі документи, порядок управління та відповідальність учасників.
15. Поняття та різновиди державних та комунальних підприємств.
16. Поняття кооперативу та його різновиди.
17. Поняття та мета діяльності промислово-фінансових груп.
18. Правова характеристика об'єднань підприємств.
19. Поняття та загальна характеристика публічно-правових (адміністративних) засобів регулювання господарської діяльності.
20. Ліцензування господарської діяльності.
21. Патентування господарської діяльності.
22. Квотування (експорту, імпорту товарів)
23. Порядок та форми підтвердження відповідності. Сертифікація.
24. Правове регулювання ціноутворення в Україні.
25. Поняття неплатоспроможності та банкрутства.
26. Підвідомчість та підстава порушення справи про банкрутство.
27. Правовий статус арбітражного керуючого.
28. Судові процедури, які застосовуються до боржника: загальна характеристика.
29. Заходи щодо відновлення платоспроможності боржника, які містять план санації.
30. Ліквідаційна процедура: поняття та наслідки відкриття.
31. Мирова угода
32. Особливості банкрутства окремих категорій суб'єктів підприємницької діяльності.
33. Правовий режим майна суб'єктів господарювання.
34. Поняття та різновиди речових прав у сфері господарювання.
35. Використання у господарській діяльності прав інтелектуальної власності.
36. Використання природних ресурсів у сфері господарювання.

37. Цінні папери у господарській діяльності. Корпоративні права.
38. Поняття прав інтелектуальної власності.
39. Авторське право і суміжні права.
40. Патентне право.
41. Правове регулювання засобів індивідуалізації товарів і послуг.
42. Об'єкти прав інтелектуальної власності у сфері господарювання.
43. Регулювання відносин щодо використання у господарській діяльності прав інтелектуальної власності.
44. Поняття господарського зобов'язання.
45. Основні види господарських зобов'язань.
46. Підстави виникнення господарських зобов'язань.
47. Поняття відповідальності у господарському праві.
48. Функції відповідальності.
49. Види відповідальності: загальна характеристика.
50. Поняття досудового порядку реалізації господарсько-правової відповідальності.
51. Правове становище господарських судів.
52. Підвідомчість справ господарським судам.
53. Досудове врегулювання господарських спорів.
54. Вирішення спорів господарським судом.
55. Поняття та види господарських договорів.
56. Поняття та правові особливості підприємницького комерційного договору.
57. Господарсько-договірна правосуб'єктність сторін підприємницьких договорів. Договірні повноваження структурних підрозділів господарських організацій.
58. Форма та загальний порядок укладення господарських договорів.
59. Поняття та правові особливості попереднього договору.
60. Істотні умови господарських договорів. Визнання господарських договорів неукладеними.

61. Підстави визнання господарських договорів недійсними. Правові наслідки.
62. Поняття та особливості укладення договорів за держаним замовленням.
63. Договір лізингу: поняття, правові особливості, нормативно-правова регламентація.
64. Договір концесії: поняття, правові особливості, нормативно-правова регламентація.
65. Договір комерційної концесії (франчайзинг): поняття, правові особливості, нормативно-правова регламентація.
66. Угода про розподіл продукції: поняття, правові особливості, нормативно-правова регламентація.
67. Приватизаційні договори: поняття, правові особливості, нормативно-правова регламентація.
68. Поняття, принципи та види зовнішньоекономічної діяльності.
69. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності.
70. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
71. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
72. Зовнішньоекономічний договір (контракт): поняття, форма, істотні умови.
73. Правові засади захисту національного товаровиробника у сфері зовнішньоекономічної діяльності.
74. Інвестиційна діяльність як предмет правового регулювання.
75. Метод правового регулювання інвестиційної діяльності.
76. Джерела правового регулювання інвестиційної діяльності.
77. Види та форми інвестицій.
78. Правове регулювання інноваційної діяльності.
79. Типи ринків, які функціонують в умовах ринкової конкуренції.
80. Конкурентна політика та її роль у ринковій економіці України. Правові засади здійснення захисту економічної конкуренції.

81. Поняття та різновиди антиконкурентних узгоджених дій суб'єктів господарювання
82. Антиконкурентні дії органів влади та місцевого самоврядування.
83. Монопольне (домінуюче) становище суб'єктів господарювання та зловживання ним.
84. Загальна характеристика форм прояву недобросовісної конкуренції.
85. Відповідальність за порушення законодавства про захист економічної конкуренції.
86. Державне регулювання діяльності природних монополій та суміжних ринків.
87. Система органів, що здійснюють захист економічної конкуренції.

2.8. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів, %
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ 1.1. Тестування	30
ЗМ 1.2. Тестування	30
Підсумковий контроль з МОДУЛЕМ 1	
Письмовий іспит	40
Усього за модулем 1	100%

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. - 1996.-№ 30.- Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України// Відомості Верховної Ради України. - 2003.- №№40-44, Ст. 356.
3. Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради. - 2003.- № 18, 19-20, 21-22.-С. 144.
4. Закон України «Про ліцензування деяких видів господарської діяльності» від 01.06.2000 р. зі змінами та доповненнями.

5. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» від 15.05.2003р.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Вінник О.М. Господарське право: Курс лекцій. – К.: Атіка, 2004. – 624 с.
2. Хозяйственное право: Учебник / В.К. Макутов, Г.Л. Знаменский, К.С. Хахулин и др.; Под ред. Макутова В.К. – К.: Юринком Интер, 2002. – 912 с. – Библиогр.: с. 897-899.
3. Кравчук В.М. Корпоративне право. Науково-практичний коментар законодавства та судової практики. – К.: Істина, 2005. – 720 с.
4. Кибенко Е.Р. Корпоративное право. Учебное пособие. – Х: фирма «Эспада», 1999. – 480 с.
5. Задихайло Д.В., Кибенко О.Р., Назарова Г.В. Корпоративне управління: Навчальний посібник. – Х.: Еспада, 2003. – 688 с.
6. Господарське право: Курс лекцій/ За заг. ред. О.М. Вінник. – К.: Атіка. – 624 с.
7. Господарське право: Підручник/ За заг. ред. В.С. Щербіни. – К.:Юніком Інтер, 2005. – 592 с.
8. Пігач Я.М., Труфанова Л.М.: Господарське законодавство: Навчальний посібник. – К., Центр навчальної літератури, 2005. – 624 с.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма і робоча програма навчальної дисципліни

«Підприємницьке право»

(для студентів 4 курсу денної форми навчання
напряму підготовки 6.140101 – «Готельна і ресторанна справа»)

Укладач: **ІВАСШИНА** Наталія Володимиріна

В авторській редакції

Комп'ютерне верстання: *Ю. Ю. Конюшенко*

План 2012, поз. 256 Р

Підп. до друку 22.10.2012 р.

Друк на ризографі

Тираж 10 пр.

Формат 60x84/16

Ум. друк. арк. 1,2

Зам. № 8700

Видавець і виготовлювач:

Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК №4064 від 12.05.2011 р.